

**TAM TẠNG THÁNH KINH PHẬT GIÁO
TẠNG KINH (NIKÀYA)**

Thi Hóa
TRUNG BỘ KINH
(Majjhima Nikàya)

Hòa Thượng THÍCH MINH CHÂU
Dịch sang tiếng Việt từ Tam Tạng Pàli

Chuyển thể Thơ :

Giới Lạc MAI LẠC HỒNG tự **TUỆ NGHIÊM**
(Huỳnh Trường Cấp Tân - GDPTVN tại Hoa Kỳ)
Email : honglacmai1@yahoo.com

* Kính mong Chư Tôn Thạc Đức và chư Thiện Hữu Tri Thức khi đọc “Thi hóa Trung Bộ Kinh” xin hoan hỷ đối chiếu, so sánh với nguyên bản dịch phẩm của Ngài Cố Hòa Thượng Minh Châu – và hoan hỷ chỉ dẫn cho chúng con những chỗ sai lầm . Xin đê đầu cảm tạ .

(**5 KINH**
từ số 131 đến số 135)

MỤC LỤC ::

<i>Tên Kinh</i>	<i>Trang :</i>
131) Kinh NHẤT DẠ HIỀN GIẢ (<i>Tập 4</i>) – Bhaddekaratta Sutta	143
132) Kinh A-NAN-ĐA NHẤT DẠ HIỀN GIẢ – Anandabhaddekaratta Sutta	149
133) Kinh ĐẠI CA-CHIÊN-DIÊN NHẤT DẠ HG – Mahà Kaccàrabhaddekaratta Sutta	157
134) Kinh LOMASAKANGIYA NHẤT DẠ HG – Lomasakangiyabhaddekaratta Sutta	171
135) Tiểu Kinh NGHIỆP PHÂN BIỆT – Cùlakammavibhanga Sutta	179

131. Kinh NHẤT DA HIỀN GIẢ (Bhaddekaratta sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời, Đức Thế Tôn Thiện Thệ
Sa-Vát-Thi – Xá-Vệ – trú qua
Tịnh Xá Chê-Tá-Va-Na

A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka cúng dường.

Tại đây, đáng Pháp Vương cho gọi
Chư Tỷ Kheo, rồi nói pháp ra :

– “ Các Tỷ Kheo ! Ta giảng qua
Kinh Phách-Đê-Ká-Rát-Tà quang minh
(Cũng là Kinh Nhất Dạ Hiền Giả)
Tổng thuyết, cả biệt thuyết rõ ràng,

Hãy nghe, suy nghiệm kỹ càng
Ta sẽ thuyết giảng minh quang pháp này ”.

– “ Xin vâng Ngài Thế Tôn Điều Ngự ! ”.

Rồi tuần tự Phật giảng tức thì :

*“Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình*

*Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người”.*

Các Tỷ Kheo ! Vậy thời tuần tự :
Sự truy tìm quá khứ là sao ?

Vị ấy suy nghĩ như sau :

‘Như vậy là Sắc thuộc vào của tôi
Trong quá khứ’, để rồi tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy tức thời.

‘Như vậy là Thọ của tôi
Trong quá khứ’ vậy, để rồi tính toán
Truy tìm sự hân hoan trong ấy.

‘Ồ ! Như vậy là Tướng của tôi...’

‘Như vậy là Hành của tôi...’

‘Như vậy là Thức của tôi rõ ràng
Trong quá khứ’. Hân hoan trong ấy
Được vị ấy truy tìm. Đó là
Truy tìm quá khứ đã qua.

Các Phích-Khú ! Thế nào là vị đây
Không truy tìm vào ngay quá khứ ?

Vị ấy tự suy nghĩ tức thời :

‘Như vậy là Sắc của tôi...’

Thọ, Tướng, Hành, Thức... của tôi vun trồng
Trong quá khứ. Nhưng không tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy. Đó là
Không truy tìm quá khứ này.

Còn ước vọng trong tương lai thế nào ?

Vị ấy nghĩ : ‘Mong sao như vậy

Là *sắc* ấy của tôi tương lai’.
Hay là : ‘Mong rằng như vậy
Là *thọ, tướng, hành, thức* này của tôi
Trong tương lai’. Để rồi tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy đêm ngày.
Này các Tỷ Kheo ! Như vậy
Là ước vọng trong tương lai, vị thời.
Các Tỷ Kheo ! Còn nơi vị sống
Không ước vọng tương lai là sao ?
Vị ấy suy nghĩ như sau :
‘Mong rằng như vậy thuộc vào *sắc* đây
Của tôi trong tương lai, hiện thực
Là *thọ, tướng, hành, thức* tôi mang
Trong tương lai’. Nhưng chẳng màng
Không truy tìm sự hân hoan trong này.
Các Tỷ Kheo ! Như vậy là sống
Không ước vọng tương lai, mai sau.
Còn phải hiểu như thế nào
Các pháp hiện tại cuốn vào, lôi theo ?
Các Tỷ Kheo ! Ở đây đợc kể
Có những kẻ vô văn phạm phu
Không đến các bậc Thánh từ,
Không thuần thực pháp phạm trừ Thánh nhân,
Không tu tập pháp phần Thánh chất,
Không đi đến các bậc Chân nhân,
Không thuần thực pháp Chân nhân,
Không tu tập pháp Chân nhân tịnh hòa.
Quán *sắc* đó chẳng là tự ngã,
Quán tự ngã có *sắc*, hay là
Quán *sắc* trong tự ngã ta,

Quán tự ngã trong *sắc* mà có đây.
Hay vị này quán *thọ* cùng *tướng*,
Và *hành, thức* trong hướng trải qua,
Ngũ uẩn kể trên chính là
Tự ngã – hay tự ngã là có ngay
Ngũ uẩn này. Hay trong tự ngã
Có đủ cả ngũ uẩn ở đây,
Quán ngã trong ngũ uẩn này.
Này các Phích Khú ! Như vậy vị đây
Bị cuốn ngay trong pháp hiện tại.
Không cuốn trong hiện tại là sao ?
Đa-văn Thánh-đệ-tử nào
Đi đến bậc Thánh thanh cao xuất trần,
Thuần thực các pháp phần bậc Thánh,
Tu tập pháp bậc Thánh chánh chân.
Đi đến các bậc Chân nhân,
Thuần thực pháp bậc Chân nhân các phần,
Tu tập pháp Chân nhân các vị.
Không quán kỹ ngũ uẩn chính là
Tự ngã. Cũng không quán ra
Tự ngã có ngũ uẩn – và cũng không
Quán ngũ uẩn là trong tự ngã
Không quán ngã trong ngũ uẩn này.
Này các Tỷ Kheo ! Như vậy
Là không bị cuốn pháp ngay hiện thì.
“*Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,*

*Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Vói quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
'Nhất dạ Hiền-giả' xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người”.*

Khi Ta nói những lời đúng lẽ :
“ Các Tỷ Kheo ! Ta sẽ giảng ra
Cho các ông, đệ tử Ta
'Nhất Dạ Hiền Giả' pháp mà trải qua
Tổng thuyết và biệt thuyết như vậy
Chính do duyên ở đây nói ra ”.

Thế Tôn thuyết giảng từ hòa
Chúng Tăng hoan hỷ, tin và hành theo ./-

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

(*Chấm dứt Kinh số 131 : NHẤT DẠ HIỀN GIẢ –
BHADDEKARATTA Sutta*)

132. Kinh A-NAN-ĐA NHẤT DẠ HIỀN GIẢ (Anandabhaddekaratta sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời, Đức Thế Tôn Thiên Thệ

Sa-Vát-Thi – Xá-Vệ – trú qua

Tại chùa Chê-Tá-Va-Na (1)

(Kỳ Viên Tinh Xá cũng là nơi đây)

Tinh Xá này do vị Trưởng-giả

Là A-Ná-Tha Pín-Đi-Ka (2)

(Hay Cấp Cô Độc cũng là)

Tín thành dâng đến Phật Đà, Săng-Ga. (3)

Lúc ấy A-Nan-Đa Tôn-giả

Tại hội trường, ngài đã thuyết ngay

Khích lệ, làm phấn khởi đầy

Làm cho hoan hỷ các Thầy Tỳ-Khưu (4)

Với bài pháp thắng ưu, thanh nhã

Là ‘Nhất dạ Hiền-giả’, gồm thâu

Tổng thuyết và biệt thuyết vào.

Đức Chánh Đẳng Giác, ngay sau Thiên thời,

Ngài từ nơi Thiên định đứng dậy

Đến hội trường, nơi ấy Tăng-Già

Đã soạn chỗ cho Phật Đà,

Thế Tôn an tọa, hỏi qua Tăng-Già :

(1) : Jetavanavihàra - Kỳ Viên Tinh Xá.

(2) : Trưởng-giả Cấp-Cô-Độc – Anathapindika.

(3) : Sangha – Tăng-Già tức Chúng Tỷ-Kheo.

(4) : Bhikkhu – Tỳ-Khưu hay Tỷ-Kheo.

– “ Các Tỷ Kheo ! Ai đã thuyết thị
Tại nơi này, khả dĩ thành toàn
Làm cho phấn khởi, hân hoan
Cho Đại chúng thuộc vào hàng Săng-Ga ?
Ai giảng ra ‘Nhất dạ Hiền-giả’
Tổng thuyết cả biệt thuyết như vậy ? ”.

– “ Bạch Thế Tôn ! Chính là ngài
A-Nan Tôn-giả tại đây – hội trường
Đã thuyết thị, tuyên dương pháp ấy
Khiến cả thầy vị trong Đạo tràng
Phấn khởi, thích thú, hân hoan,
‘Nhất dạ Hiền-giả’ hai đảng thuyết ra ”.
Phật bảo A-Nan-Đa Tôn-giả :

– “ Như thế nào ông đã giảng ra
Thuyết thị, để khích lệ – và
Làm cho thích thú, Tăng-Già hân hoan
Pháp minh quang ‘Nhất dạ Hiền-giả’
Tổng thuyết cả biệt thuyết phải không ? ”.

– “ Đúng vậy, bạch Đức Thế Tôn !
Con đã thuyết thị pháp tôn quý này
‘Nhất dạ Hiền-giả’ đây chi tiết
Tổng thuyết và biệt thuyết, thuận tùy.

*‘Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?*

*Không ai có thể điều đình
Vội quân Thân Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
'Nhất dạ Hiền-giả' xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người'.*

Các Hiền-giả ! Vậy thời tuần tự :
Sự truy tầm quá khứ là sao ?
Vị ấy suy nghĩ như sau :
'Như vậy là Sắc thuộc vào của tôi
Trong quá khứ', để rồi tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy tức thời.
'Như vậy là Thọ của tôi
Trong quá khứ' vậy, để rồi tính toán
Truy tìm sự hân hoan trong ấy.
'Ồ ! Như vậy là Tướng của tôi...'
'Như vậy là Hành của tôi...'
'Như vậy là Thức của tôi rõ ràng
Trong quá khứ'. Hân hoan trong ấy
Được vị ấy truy tìm. Đó là
Truy tìm quá khứ đã qua.
Các Hiền-giả ! Thế nào là vị đây
Không truy tìm vào ngay quá khứ ?
Vị ấy tự suy nghĩ tức thời :
'Như vậy là Sắc của tôi...
Thọ, Tướng, Hành, Thức... của tôi vun trồng
Trong quá khứ. Nhưng không tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy. Đó là
Không truy tìm quá khứ này.
Còn ước vọng trong tương lai thế nào ?

Vị ấy nghĩ : 'Mong sao như vậy
Là sắc ấy của tôi tương lai'.
Hay là : 'Mong rằng như vậy
Là thọ, tướng, hành, thức này của tôi
Trong tương lai'. Để rồi tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy đêm ngày.
Này các Hiền-giả ! Như vậy
Là ước vọng trong tương lai, vị thời.
Các Hiền-giả ! Còn nơi vị sống
Không ước vọng tương lai là sao ?
Vị ấy suy nghĩ như sau :
'Mong rằng như vậy thuộc vào sắc đây
Của tôi trong tương lai, hiện thực
Là thọ, tướng, hành, thức tôi mang
Trong tương lai'. Nhưng chẳng màng
Không truy tìm sự hân hoan trong này.
Các Hiền-giả ! Như vậy là sống
Không ước vọng tương lai, mai sau.
Còn phải hiểu như thế nào
Các pháp hiện tại cuốn vào, lôi theo ?
Các Hiền-giả ! Ở đây được kể
Có những kẻ vô văn phạm phư
Không đến các bậc Thánh từ,
Không thuần thực pháp phạm trừ Thánh nhân,
Không tu tập pháp phân Thánh chất,
Không đi đến các bậc Chân nhân,
Không thuần thực pháp Chân nhân,
Không tu tập pháp Chân nhân tịnh hòa.
Quán sắc đó chẳng là tự ngã,
Quán tự ngã có sắc, hay là

Quán sắc trong tự ngã ta,
Hay quán tự ngã trong sắc mà có đây.
Hay vị này quán thọ cùng tưởng,
Và hành, thức trong hương trải qua,
Ngũ uẩn kể trên chính là
Tự ngã – hay tự ngã là có ngay
Ngũ uẩn này. Hay trong tự ngã
Có đủ cả ngũ uẩn ở đây,
Quán ngã trong ngũ uẩn này.
Này các Hiền-giả ! Như vậy vị đây
Bị cuốn ngay trong pháp hiện tại.
Không cuốn trong hiện tại là sao ?
Đa-văn Thánh-đệ-tử nào
Đi đến bậc Thánh thanh cao xuất trần,
Thuần thực các pháp phần bậc Thánh,
Tu tập pháp bậc Thánh chánh chân.
Đi đến các bậc Chân nhân,
Thuần thực pháp bậc Chân nhân các phần,
Tu tập pháp Chân nhân các vị.
Không quán kỹ ngũ uẩn chính là
Tự ngã. Cũng không quán ra
Tự ngã có ngũ uẩn – và cũng không
Quán ngũ uẩn là trong tự ngã
Không quán ngã trong ngũ uẩn này.
Này các Hiền-giả ! Như vậy
Là không bị cuốn pháp ngay hiện thì.
*‘Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.*

*Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người’.*

Đó là lời con đã thuyết thệ
Làm phần khởi, khích lệ, hân hoan
Chúng Tăng khắp trong Đạo tràng
‘Nhất dạ Hiền-giả’ hai đảng thuyết ra ”.
– “ Lành thay ! A-Nan-Đa ! Đúng thế !
Ông thuyết thị khích lệ đạo tràng
Làm cho phần khởi, hân hoan,
Tổng thuyết, biệt thuyết pháp quang minh này ”.
Rồi Thế Tôn trình bày lần nữa
‘Nhất dạ Hiền-giả’ giữa Tăng-Già
Tổng thuyết, biệt thuyết giảng ra
Chúng Tăng nghe kỹ pháp và thực thi.

*Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù*

*Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Vội quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
'Nhất dạ Hiền-giả' xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người ”.*

Nghe giảng từ Thế Tôn Giác Giả
Pháp 'Nhất dạ Hiền-giả' sâu xa
Chúng Tăng cùng A-Nan-Đa
Hoan hỷ tín thọ Phật Đà kim ngôn ./-

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*(Chấm dứt Kinh số 132 : ANANDA NHẤT DẠ HIỀN GIẢ –
ANANDABHADDEKARATTA Sutta)*

133. Kinh
ĐẠI CA-CHIÊN-DIÊN
NHẤT DẠ HIỀN GIẢ
(Mahàkaccàrabhaddekaratta
sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời, Đức Thế Tôn Giác Giả
Trú Vương Xá – Rá-Chá-Ga-Ha (*Rajagaha*)

Tại Tinh Xá Ta-Pô-Đa (*Tapoda*)

Lúc ấy, Tôn-giả tên Sa-Mít-Thì (*Samiddhi*)

Tảng sáng, đi đến nơi Tinh Xá

Ta-Pô-Đá tắm rửa toàn thân

Kỳ rửa kỹ lưỡng tay chân.

Khi lên khỏi nước, để trần thân trên

Chỉ mặc lên một chiếc choàng tắm,

Đứng hong khô và ngắm bình minh.

Bỗng nhiên xuất hiện thành linh

Thiên thân một vị thân hình nghiêm trang

Phát hào quang, dung sắc thù thắng

Chói sáng tận cả vùng nơi đây,

Đến gặp vị Tôn-giả này

Thi lễ rồi đứng bên ngài, nói ra :

– “ Tỳ Kheo Sa-Mít-Tha ! Có biết
Có thọ trì tổng & biệt thuyết trong
‘Nhất dạ Hiền-giả’ hay không ? ”.

– “ Nhất dạ Hiền-giả’ tôi không thọ trì

Chưa tường tri tổng thuyết, biệt thuyết.

Còn Hiền-giả có biết, thọ trì

Tổng thuyết, biệt thuyết mọi thì

‘Nhất dạ Hiền-giả’ diệu kỳ hay không ? ”.

– “ Này Tỳ Kheo ! Tôi không trì thọ

Về điều đó. Nhưng hỏi là ngài

Có thọ trì bài kệ này :

‘Nhất dạ Hiền-giả’ hằng ngày hay không ? ”.

– “ Này Hiền-giả ! Tôi không trì thọ

Bài kệ đó. Thế còn chính ngài

Có thọ trì bài kệ này ? ”.

– “ Này Tỳ Kheo ! Bài kệ đây nói thì

Tôi không có thọ trì kệ đó.

Nhưng Tỳ Kheo hãy cố học thông

Tổng thuyết và biệt thuyết, trong

‘Nhất dạ Hiền-giả’, và mong là ngài

Hãy học ngay cho thật thuần thực

Tổng thuyết lẫn biệt thuyết đủ đầy

‘Nhất dạ Hiền-giả’ kinh này

Vì điều đó liên hệ ngay đến điều

Là mục tiêu, căn bản Phạm hạnh ”.

Vị Chư Thiên chói ánh sáng này

Nói xong lập tức biến ngay.

Sư Sa-Mít-Thí sáng ngày hôm sau

Đi đến Phật, bước vào hương-thất

Đánh lễ Phật rồi ngồi một bên

Hướng đến Thế Tôn, thưa lên

Câu chuyện đã gặp vị Thiên thân này,

Đã nói chuyện đề tài tổng thuyết

Và biệt thuyết ‘Nhất dạ Hiền nhân’,

- Rồi bạch đấng Thầy Thiên Nhân :
- “ Xin Ngài giảng giải về phần sâu xa
‘Nhất dạ Hiền-giả’ qua tổng thuyết
Và biệt thuyết, nghĩa lý sâu dày ”.
- “ Này Tỷ Kheo ! Hãy nghe đây
Và suy nghiệm kỹ điều này, nhớ ghi ”.
- Sa-Mít-Thi Tôn-giả vâng đáp,
Nghe Thế Tôn giảng pháp uy nghi :
- “ Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người ”.*
- Phật nói xong, từ nơi ngòai ấy
Đã đứng dậy, hương thất đi vào.
- Khi Phật đi không bao lâu
Chúng Tăng nơi ấy cùng nhau luận bàn :
- “ Này Chư Hiền ! Đấng Toàn Giác Giả
Sau khi đã giảng tổng thuyết ra
Cách vắn tắt cho chúng ta

- Rồi Ngài đứng dậy trở qua thất Ngài.
Không biết ai có thể giảng giải
Thật rộng rãi để Chúng nhớ ghi :
- ‘Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người’.*
- Bỗng nhất thời, các vị liên nghi :
- “ Ồ ! Có vị Tôn-giả tài ba
Ma-Ha Kách-Chá-Da-Na (*Mahà Kaccayana*)
Hay Ma-Ha Kách-Cha-Na – cũng là
Ngài Đại Ca-Chiên-Diên, đích thực
Đã được đức Thế Tôn tán dương,
Các đồng Phạm-hạnh các phương
Những bậc có trí, cũng thường ngợi ca.
Ma-Ha Kách-Cha-Na ngài đó
Có thể có giải thích rộng xa
Phản tổng thuyết mà Phật Đà
Chỉ nói vắn tắt. Chúng ta thực tình
Chưa hiểu rõ. Vậy mình đến cả

Hỏi Tôn-giả Đại Ca-Chiên-Diên
Về ý nghĩa thật thâm uyên ”.
Rồi cùng đến Ca-Chiên-Diên ngài này
Nói với ngài những lời thăm hỏi,
Cùng ngồi xuống và nói thiết tha :
– “ Thừa Hiền-giả Kách-Cha-Na ! (*Mahà Kaccana*)
‘Nhất dạ Hiền-giả’ Phật Đà thuyết ra
Tổng thuyết, mà không giải rộng rãi,
Nói xong Phật đứng dậy về phòng.
Không biết ai giải cho thông
Nhưng chúng tôi biết là trong Tăng Đoàn
Chính Tôn-giả là hàng đệ tử
Được Điều Ngự Thế Tôn tán dương,
Phạm hạnh trí giả cũng thường
Tán thán Tôn-giả tận tường khả tri,
Xin Hiền-giả từ bi giải thích
Để chúng tôi được ích lợi lâu ”.
– “ Chư Hiền ! Ví dụ như sau :
Một người cần đến, tìm cầu lõi cây,
Đứng trước một thân cây thật lớn
Có lõi cây, liền đốn cây này
Bỏ rễ và bỏ thân cây,
Nghĩ rằng cần kiếm lõi cây quý này
Ở trong các nhánh cây và lá.
Việc làm chư Hiền-giả cũng vậy
Các vị ở trước mặt Ngài
Thế Tôn Đại Giác tràn đầy Trí minh
Nhưng các vị tự mình vượt khỏi
Đức Thế Tôn, không hỏi Phật Đà
Nghĩ rằng cần phải hỏi qua

Tôn-giả Kách-Chá-Da-Na điều này,
Về ý nghĩa mà Ngài Thiện Thệ
Đã tổng thuyết giảng thế mà thôi.
Nhưng này Chư Hiền ! Mọi thời
Những gì cần biết Phật thời biết ngay,
Thấy những gì mà Ngài cần thấy,
Bậc có mắt, vô ngại Trí hiền,
Bậc Pháp-giả, bậc Phạm Thiên,
Bậc Tuyên-thuyết-giả, dẫn liền mục tiêu,
Bậc đem điều bất tử ban bố,
Bậc Pháp Chủ, Giác ngộ, Như Lai.
Điều thắc mắc, nghi vấn này
Chư Hiền-giả phải đến ngay Phật Đà,
Hỏi Phật Đà về ý nghĩa đó,
Khi đã có lời dạy sâu xa
Theo đó thọ trì trải qua ”.
– “ Thừa Hiền-giả Kách-Cha-Na ! Đúng vậy
Chắc chắn Ngài Thế Tôn Giác Giả
Đúng như là Hiền-giả nói ra,
Chúng tôi nên hỏi Phật Đà
Khi Ngài giảng giải, thiết tha thọ trì.
Nhưng Hiền-giả là vì Đệ nhất
Về Luận-nghị, chân thật bất hư
Có thể giải thích như như
Một cách rộng rãi do từ kiến văn
Nên mong rằng Hiền-giả hoan hỷ
Giảng giải kỹ, nếu không thấy phiền ”.
– “ Như vậy thì, này Chư Hiền !
Hãy nghe, suy nghiệm tinh chuyên điều này ”.
– “ Thừa vâng, chúng tôi đây nghe kỹ ”.

Sau đó, vị Kách-Chá-Da-Na (*Mahà Kaccayana*)
Hay Ma-Ha Kách-Cha-Na
Nói rằng : “ Lời đấng Phật Đà nói ra
Thật vẫn tất, không qua giảng kỹ
Sau đó đấng Toàn Trí rời đi :

“ *Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Vội quân Thân Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
'Nhất dạ Hiền-giả' xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người ”.*

Này Chư Hiền ! Vậy thời tuần tự
Sự truy tìm quá khứ là sao ?
Vị ấy suy nghĩ như sau :
‘Mắt tôi quá khứ trước sau như vậy,
Các sắc pháp cũng tày như vậy.
Thức ở đây bị dục & ái vậy.
Bị dục & ái trói chặt vậy,
Vị ấy lại thấy lòng đầy hân hoan,
Vì hân hoan, truy tìm quá khứ’.
Rồi tuần tự : Tai, mũi, lưỡi, thân,
Và ý của tôi trong phần

Quá khứ là thế, pháp phân như vậy.
Thức ở đây bị dục và ái
Trói chặt lại, nên y tỏ ra
Hân hoan tìm quá khứ mà !
Này Chư Hiền ! Thế nào là vị đây
Không truy tìm ở ngay quá khứ ?
‘Mắt tôi thời quá khứ như vậy,
Các sắc pháp là như vậy,
Dục không trói buộc Thức đây trong vòng,
Thức cũng không bị ái trói chặt,
Vị ấy tất không có hân hoan.
Vì trong không có hân hoan,
Quá khứ vị ấy không màng truy ra’.
Tai, mũi và lưỡi, thân cùng ý
Của tôi trong quá khứ như vậy,
Các sắc, tiếng, hương... như vậy
Các vị, xúc, pháp... như vậy ở đây.
Thức không bị cả hai : dục, ái
Trói chặt lại, nên không hân hoan,
Trong ấy không có hân hoan
Quá khứ vị ấy không màng truy ra.
Như vậy là không tìm quá khứ.
Sao là sự ước vọng tương lai ?
‘Mong mắt tôi trong tương lai
Sẽ là như vậy. Sắc đây như vậy’.
Và vị này hướng tâm nắm lấy
Cái gì chưa được ấy, chẳng chầy.
Vì duyên hướng tâm như vậy
Vị ấy hoan hỷ. Đoạn rày ước mong
Về tương lai, nên lòng ước vọng :

‘Tôi ước vọng rằng tai của tôi,
Mũi, lưỡi, thân, ý của tôi
Trong tương lai sẽ bày phơi như là
Sắc, thanh, hương, vị và xúc, pháp,
Là như vậy. Giải đáp như vậy.
Do tương lai ước vọng này
Vị ấy liền hướng tâm ngay tức thì
Muốn lấy được cái gì chưa được.
Vì duyên trực hướng tâm như vậy
Vị ấy hân hoan ở đây,
Do hân hoan ấy, có ngay vấn đề
Ước vọng về tương lai như thế
Đây được kể ‘ước vọng tương lai’.
Sao không ước vọng tương lai ?
‘Mong mắt tôi trong tương lai như vậy,
Sắc pháp là như vậy’. Vị ấy
Không hướng tâm để lấy miệt mài
Cái gì chưa được, được ngay.
Do duyên không hướng tâm đây, chẳng màng,
Vị ấy không hân hoan trong đó
Nên không có ước vọng tương lai.
‘Mong rằng mũi, lưỡi và tai,
Thân, ý của tôi tương lai như vậy.
Tiếng, hương, vị, xúc này và pháp
Là như vậy. Với các điều này
Vị ấy không hướng tâm ngay
Lấy cho được cái vị này ước mong.
Do duyên không hướng tâm như vậy,
Nên vị ấy không hân hoan gì.
Do không hân hoan, nên chi

Vị ấy ‘không ước vọng gì tương lai’.
Chư Hiền này ! Thế nào bị cuốn
Trong trạng hưởng hiện tại pháp vậy ?
Nếu mắt & các sắc pháp này
Đều có trong hiện tại đây, cùng là
Thức thì bị dục và ái ấy
Trói chặt lại trong hiện tại này.
Vì dục & ái trói chặt vậy
Vị ấy hoan hỷ. Do đây hân hoan
Vị ấy đang bị lôi cuốn mãi
Trong các pháp hiện tại như vậy.
Này chư Hiền-giả ! Nếu tai &
Các tiếng. Nếu mũi & hương đây, cùng là
Lưỡi & các vị – thân và các xúc,
Ý & các pháp liên tục ở đây
Đều có trong hiện tại này
Và thức vị ấy bị ngay dục tình
Trói chặt mình trong hiện tại ấy,
Thì như vậy là bị cuốn lôi
Trong pháp hiện tại tức thời.
Thế nào không bị cuốn lôi mọi bề
Trong các pháp thuộc về hiện tại ?
Chư Hiền ! Nếu mắt ấy ở đây
Cùng các sắc pháp, cả hai
Đều có trong hiện tại đây rõ bày,
Và thức của vị này bị dục
Cùng ái bị thừng thức buộc ràng
Cũng trong hiện tại thời gian.
Vì thức không bị buộc ràng vào trong
Dục và ái, nên không hoan hỷ

Do không có hoan hỷ, nên rồi
Vị ấy không bị cuốn lôi
Trong các pháp hiện tại thời, hiển nhiên.
Này Chư Hiền ! Nếu lục căn đó
(Mắt, tai nọ – mũi, lưỡi, ý, thân)
Sánh chung cùng với lục trần
(Sắc, thanh, hương, vị, xúc cùng pháp đây)
Đều có mặt ở đây : hiện tại
Và thức của vị ấy trải sang
Không bị dục & ái buộc ràng,
Trong hiện tại ấy. Thức càng thoát ra
Vì không bị dục và ái ấy
Trói chặt lại, nên không hân hoan
Do trong ấy không hân hoan
Không bị các pháp hiện đang lôi liền.
Này Chư Hiền ! Đó là trạng huống
Không bị cuốn trong pháp hiện nay.
Chư Hiền ! Phần tổng thuyết này
Đức Thế Tôn đã trình bày đại cương,
Không giải thích tận tường, chu tất
Khiến Chư Hiền thắc mắc, còn nghi :
*‘Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình*

*Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người’.*

Đó là lời Thế Tôn buổi sáng
Nói vắn tắt, không giảng rộng ra
Một cách chi tiết, sâu xa,
Ý nghĩa đó tôi hiểu qua như vậy
Chư Hiền nên đến ngay hương thất
Của Đức Phật, hỏi nghĩa cao sâu
Thế Tôn giải thích thế nào
Chư Hiền như vậy y vào, hành theo ”.

Các Tỷ Kheo nói trên hoan hỷ
Và tín thọ lời chỉ dẫn ra
Của Tôn-giả Kách-Cha-Na,
Từ giả, đến chỗ Phật Đà tịnh thanh,
Trước Phật Đà chí thành đánh lễ
Rồi một bên Thiện Thệ ngồi vào
Thuật lại tự sự trước sau
Do các Phích-Khú thỉnh cầu thiết tha
Nên Kách-Chá-Da-Na Tôn-giả
Liên thay Phật diễn tả rộng ra
Những chỗ mà Đức Phật Đà
Chỉ nói vắn tắt, Tăng-Già chưa thông.
Đức Thế Tôn bảo chư Tôn-giả :

– “ Các Tỷ Kheo ! Kách-Chá-Da-Na
Bậc Đại trí tuệ hiểu xa
Đệ nhất Luận-nghị, thật là viên thông.

Nếu các ông hỏi Ta điều ấy
Ta giảng giải cũng giống như là
Ma-Ha Kách-Chá-Da-Na
Đã giảng giải đó. Tăng-Già nghe xong
Phải hiểu thông ý nghĩa như vậy,
Hãy như vậy tín thọ hành trì :

*Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
'Nhất dạ Hiền-giả' xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người ”.*

Nghe những lời Thế Tôn vừa giảng
Pháp như thật viên mãn minh quang
Chư Tử Kheo trong đạo tràng
Hoan hỷ tín thọ lời vàng Thế Tôn ./-

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

(Chấm dứt Kinh số 133 :
ĐẠI CA-CHIÊN-DIÊN NHẤT DẠ HIỀN GIẢ –
MAHAKACCANABHADDEKARATTA Sutta)

134. Kinh LOMASAKANGIYA NHẤT DẠ HIỀN GIẢ (Lomasakangiyaabhaddekaratta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời, Đức Thế Tôn Thiên Thệ
Sa-Vát-Thi – Xá-Vệ – trú qua
Tinh Xá Chê-Tá-Va-Na (1)
Do A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka (1) cúng dường.

Một Tôn-giả ở vương thành cũ
Ka-Pi-La-Vát-Thú – Sắc-Da (2)
Lô-Ma-Sá-Kanh-Ghi-Da (2)
Vị ấy trú Ni-Rô-Tha (2) chùa này
Tại nơi đây, khi đêm vừa dứt
Một vị Thiên lập tức hiện ra
Là Thiên tử Chanh-Đa-Na (3)
Dung sắc thù thắng chói lòa phát ra
Cả vùng Ni-Rô-Tha Tinh Xá,
Gặp Tôn-giả được nêu tên là
Lô-Ma-Sá-Kanh-Ghi-Da.

Hỏi : “ Này Tỷ Kheo ! Trãi qua trước giờ
Ngài có từng thọ trì tổng thuyết

Và biệt thuyết Nhất Dạ Hiền Nhân ?
Thọ trì bài kệ về phần
Nhất Dạ Hiền Giả rất cần hay không ? ”.

- “ Này Hiền-giả ! Tôi không trì thọ
Nhất Dạ Hiền Giả đó. Còn ngài
Tổng thuyết, biệt thuyết cả hai.
Hiền-giả trì thọ điều này hay không ? ”.
- “ Này Tỷ Kheo ! Tôi không trì thọ
Nhất Dạ Hiền Giả đó. Còn ngài
Có thọ trì bài kệ đây
Về Nhất Dạ Hiền Giả này hay không ? ”.
- “ Này Hiền-giả ! Tôi không trì thọ
Nhất Dạ Hiền Giả đó kệ ngôn
Thế ngài có biết hay không ? ”.
- “ Tôn-giả ! Tôi thọ trì trong kệ này ”.
- “ Hiền-giả ! Hãy trình bày cho rõ
Nhu thế nào trì thọ kệ đây
Về Nhất Dạ Hiền Giả này
Xin nói rõ để như vậy hành theo ”.
- “ Này Tôn-giả Tỷ Kheo ! Thuở đó
Đức Thế Tôn ngự ở cõi Thiên
Cõi Trời Tam Thập Tam Thiên, (1)
Cũng tên Đao Lợi. Chư Thiên nơi này
Vân tập lại nghe Ngài thuyết giáo
Tại Vô Cấu Bạch Thạch, hay là
Hòn Panh-Đứ-Kãm-Pá-Ka, (2)

(1) : Kỳ Viên Tinh Xá – Jetavanavihàra tại Thành Xá Vệ (Savatthi)
do Trưởng giả Cấp-Cô-Độc – Anathapindika cúng dường đến
Phật và Tăng Đoàn để có nơi hoằng truyền chánh pháp.
(2) : Vị Tôn-giả Lomasakangiya lúc đó đang ngụ tại Nigrodha Tinh
Xá gần thành Kapilavatthu – Ca-tỳ-la-vệ của dòng họ Thích Ca.
(3) : Vị Chư Thiên tên Candana.

(1) : Cõi Trời Ba Mươi Ba – Tam Thập Tam Thiên tức cõi Trời
Đao Lợi – Tavatimsa, do Vua trời Đế Thích cai quản.
(2) : Tầng đá Pandukampaka (Vô cấu bạch thạch).

Dưới cây Trú-độ-thọ đây, tức là
Pa-Rít-Chát-Tá-Ka đại thọ. (*Paricchattaka*)
Chính tại đó, Thế Tôn giảng bày
Tổng thuyết, biệt thuyết, cả hai
Nhất Dạ Hiền-giả kê đây thọ trì :

*Quá khứ không truy tìm gì,
Trương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Trương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
'Nhất dạ Hiền-giả' xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người ”.*

Này Tỷ Kheo ! Tôi thời trì thọ
Bài kệ đó 'Nhất dạ Hiền nhân'
Tổng thuyết, biệt thuyết hai phần
Tỷ Kheo hãy học cho thuần thực đi !
Hãy thọ trì tổng thuyết, biệt thuyết
'Nhất dạ Hiền-giả' thiết kỹ càng
Vì mục đích có liên quan
Căn bản Phạm hạnh nghiêm trang đạt thành ”.

Thiên tử Chanh-Đa-Na nói vậy
Liên biến mất tại đấy thoáng qua.
Lô-Ma-Sá-Kanh-Ghi-Đa

Khi đêm đã mãn, sàng tòa dọn đi
Mang tam y cùng là bình bát
Lên đường đi Sa-Vát-Thi liền,
Tuần tự du hành qua miền,
Đến Xá Vệ, chùa Kỳ Viên – tức là
Tịnh Xá tên Chê-Ta-Vá-Ná
Do A-Ná-Tha-Pin-Đi-Ka
(Ông Cấp Cô Độc cũng là)
Chỉ thành dâng cúng Phật Đà trước đây.
Rồi Tôn-giả đến ngay hương thất
Của Đức Phật, đánh lễ thiết tha
Ngồi xuống một bên Phật Đà
Đoạn Tôn-giả tường thuật qua sự tình
Về Thiên tử thành linh xuất hiện
Nói về chuyện có thọ trì chẳng
'Nhất dạ Hiền giả' kinh văn
Tổng thuyết, biệt thuyết chánh chân như vậy
Vị Thiên này đọc bài kệ tả
Về 'Nhất dạ Hiền-giả' tức thì,
Khuyên con nên cố thọ trì
Căn bản Phạm hạnh diệu vi tròn đầy,
Nói xong, Thiên tử này biến mất.
Thật lành thay nếu Phật giảng bày
Tổng thuyết, biệt thuyết kinh này,
'Nhất dạ Hiền-giả' kê đây tròn đầy ”.
– “ Tỷ Kheo này ! Có biết Thiên tử
Nói với ông tuần tự việc này ? ”.
– “ Bạch Phật ! Con không biết qua ”.
– “ Tỷ Kheo ! Thiên tử hiện ra thiện lành
Chính là Chanh-Đa-Na Thiên-tử,

Khi thính dự Pháp, rất chú tâm
Tác ý, tập trung nội tâm,
Lóng tai nghe Pháp, lòng thầm nhớ ghi.
Ngày Tỷ Kheo ! Vậy thì nghe kỹ,
Suy nghiệm kỹ để được liễu tri :
“*Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người”.*

Các Tỷ Kheo ! Vậy thời tuần tự :
Sự truy tầm quá khứ là sao ?
Vị ấy suy nghĩ như sau :
‘Nhu vậy là Sắc thuộc vào của tôi
Trong quá khứ’, để rồi tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy tức thời.
‘Nhu vậy là Thọ của tôi
Trong quá khứ’ vậy, để rồi tính toán
Truy tìm sự hân hoan trong ấy.
‘Ồ ! Nhu vậy là Tướng của tôi...’
‘Nhu vậy là Hành của tôi...’

‘Nhu vậy là Thức của tôi rõ ràng
Trong quá khứ’. Hân hoan trong ấy
Được vị ấy truy tìm. Đó là
Truy tìm quá khứ đã qua.
Các Phích-Khú ! Thế nào là vị đây
Không truy tìm vào ngay quá khứ ?
Vị ấy tự suy nghĩ tức thời :
‘Nhu vậy là Sắc của tôi...
Thọ, Tướng, Hành, Thức... của tôi vun trồng
Trong quá khứ. Nhưng không tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy. Đó là
Không truy tìm quá khứ này.
Còn ước vọng trong tương lai thế nào ?
Vị ấy nghĩ : ‘Mong sao như vậy
Là sắc ấy của tôi tương lai’.
Hay là : ‘Mong rằng như vậy
Là thọ, tướng, hành, thức này của tôi
Trong tương lai’. Để rồi tìm lấy
Sự hân hoan trong ấy đêm ngày.
Này các Tỷ Kheo ! Nhu vậy
Là ước vọng trong tương lai, vị thời.
Các Tỷ Kheo ! Còn nơi vị sống
Không ước vọng tương lai là sao ?
Vị ấy suy nghĩ như sau :
‘Mong rằng như vậy thuộc vào sắc đây
Của tôi trong tương lai, hiện thực
Là thọ, tướng, hành, thức tôi mang
Trong tương lai’. Nhưng chẳng màng
Không truy tìm sự hân hoan trong này.
Các Tỷ Kheo ! Nhu vậy là sống

Không ước vọng tương lai, mai sau.
Còn phải hiểu như thế nào
Các pháp hiện tại cuốn vào, lôi theo ?
Các Tỷ Kheo ! Ở đây đợc kể
Có những kẻ vô văn phạm phu
Không đến các bậc Thánh từ,
Không thuần thực pháp phạm trừ Thánh nhân,
Không tu tập pháp phần Thánh chất,
Không đi đến các bậc Chân nhân,
Không thuần thực pháp Chân nhân,
Không tu tập pháp Chân nhân tịnh hòa.
Quán sắc đó chẳng là tự ngã,
Quán tự ngã có sắc, hay là
Quán sắc trong tự ngã ta,
Hay quán tự ngã trong sắc mà có đây.
Hay vị này quán thọ cùng tưởng,
Và hành, thức trong hưởng trải qua,
Ngũ uẩn kể trên chính là
Tự ngã – hay tự ngã là có ngay
Ngũ uẩn này. Hay trong tự ngã
Có đủ cả ngũ uẩn ở đây,
Quán ngã trong ngũ uẩn này.
Này các Phích Khú ! Như vậy vị đây
Bị cuốn ngay trong pháp hiện tại.
Không cuốn trong hiện tại là sao ?
Đa-văn Thánh-đệ-tử nào
Đi đến bậc Thánh thanh cao xuất trần,
Thuần thực các pháp phần bậc Thánh,
Tu tập pháp bậc Thánh chánh chân.
Đi đến các bậc Chân nhân,

Thuần thực pháp bậc Chân nhân các phần,
Tu tập pháp Chân nhân các vị.
Không quán kỹ ngũ uẩn chính là
Tự ngã. Cũng không quán ra
Tự ngã có ngũ uẩn – và cũng không
Quán ngũ uẩn là trong tự ngã
Không quán ngã trong ngũ uẩn này.
Này các Tỷ Kheo ! Như vậy
Là không bị cuốn pháp ngay hiện thì.
*“Quá khứ không truy tìm gì,
Tương lai chẳng ước vọng chi, xa vời !
Quá khứ đã đoạn tận rồi,
Tương lai chưa đến – Chỉ thời hiện nay.
Tuệ quán ấy chính là đây,
Không động, không chuyển. Biết vậy, nên tu !
Nay làm nhiệt tâm, cần cù
Ai biết mai chết, già từ nhân sinh ?
Không ai có thể điều đình
Với quân Thần Chết thì mình bó tay !
Hiện tại nhiệt tâm trú vậy
Không hề mệt mỏi cả ngày lẫn đêm
‘Nhất dạ Hiền-giả’ xứng tên,
An tịnh, trầm lắng, vượt trên mọi người”.*

Nghe những lời Thế Tôn thuyết giảng
Thật viên mãn, Tôn-giả tên là
Lô-Ma-Sá-Kanh-Ghi-Da
Hoan hỷ tín thọ Phật Đà kim ngôn ./-

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)
(Chấm dứt Kinh số 134 : LOMASAKANGIYA NHẤT DẠ
HIỀN GIẢ – LOMASAKANGIYABHADDEKARATTA Sutta)

135. Tiểu Kinh NGHIỆP PHÂN BIỆT (Cùlakammavibhanga sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời, Đức Thế Tôn Thiện Thệ
Sa-Vát-Thi – Xá-Vệ – trú qua

Tịnh Xá Chê-Tá-Va-Na

Do A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka cúng dàng.

Một thanh niên thuộc hàng tuấn nhã
Su-Pha Tô-Đây-Dá-Pút-Ta (2)

Đến Tịnh Xá gặp Phật Đà

Nói lời thăm hỏi ôn hòa, xã giao

Rồi ngồi vào một bên Điều Ngự,

Thanh niên tự thưa với Phật Đà :

– “ Thưa Tôn Giả Gô-Ta-Ma !

Nhân & duyên gì giữa Người và Người đây

Thì người này đẹp đẽ, ưu việt

Còn người kia hạ liệt, xấu xa ?

Thưa Tôn Giả Gô-Ta-Ma !

Chúng tôi nhận thấy người ta trên đời

Thì có người đoan thọ, nhiều bệnh,

Người trường thọ, ít bệnh, đẹp xinh ?

Có người xấu sắc, xấu hình,

Người quyền thế, người một mình thế cô ?

Người tài sản cứ vô như nước,

Người bần hàn thiếu trước hụt sau ?

Có người cao quý biết bao !

Người thì hạ liệt, dãi dầu khổ đau,

Người trí tuệ dồi dào vô kể,

Người trí tuệ yếu kém, thua xa ?

Thưa Tôn Giả Gô-Ta-Ma !

Do nhân gì, duyên gì mà có ra

Khiến người ta sai biệt như thế ? ”.

– “ Thanh niên ! Điều vừa kể, bởi vì

Các loài hữu tình mọi thì

Là chủ nhân của nghiệp – khi tạo thành,

Là thừa tự sẵn dành của nghiệp,

Là thai tạng, và nghiệp cũng là

Quyền thuộc, điếm tựa của ta

Hữu tình các loại phân ra các phần

Có nghĩa rằng có ưu, có liệt ”.

– “ Tôi quả thiệt không hiểu sâu xa

Điều mà Tôn Giả nói ra

Một cách vắn tắt, thông qua vài hàng

Không giải thích rõ ràng chi cả.

Lành thay ! Nếu Tôn Giả vui lòng

Thuyết giảng cho tôi được thông

Để được hiểu rõ nghĩa trong điều này ”.

– “ Nay Thanh niên ! Ở đây Ta nói

Hãy nghe và suy nghiệm kỹ càng ”.

– “ Thưa vâng ! Tôi đã sẵn sàng ”.

* – “ Thanh niên ! Có những người toàn sát sanh

Tay lấm máu, sẵn dành sự sát

Tâm độc ác, tàn hại, đả thương,

Không có từ bi xót thương

Đối với các loại mọi đường chúng sanh,

Do nghiệp ấy, đạt thành như vậy.

(1) : Thanh niên tên Subha Todeyyaputta.

Khi kẻ ấy thân hoại mạng chung
Bị sinh cõi dữ vô cùng,
Đọa xứ, địa ngục hãi hùng biết bao !
Nhưng nếu sau khi chết, kẻ đó
Không sinh chỗ như đã nói trên
Mà lại cõi người sinh lên
Thì bị chết yểu, dựa trên nghiệp này.

* Nhưng ở đây, có người nam & nữ
Bỏ sát sanh và tự tránh xa
Sát sanh hại vật, cùng là
Bỏ trượng, bỏ kiếm, thiết tha quý, tàm (1)
Có lòng từ, thường làm điều thiện
Thương xót đến sự sống chúng sinh
Và đến các loài hữu tình.
Do nghiệp lành ấy tự thành thiện căn
Sau khi thân chết đi, sinh tới
Cõi Thiên giới, thiện thú, cõi đời
Nếu sau khi chết đi rồi
Mà không sinh đến những nơi như vậy
Mà sinh ngay loài người tại đây
Thời người ấy trường thọ, sống lâu.

* Người nam hay người nữ nào
Tánh hay não hại, gây sầu khổ cho
Loài hữu tình nhỏ to các loại
Với đất đá, trượng gậy, kiếm đao.
Nghiệp ấy khi chết, sinh vào
Cõi dữ, địa ngục... khổ đau vô cùng
Nếu sau khi mạng chung, sinh đến
Trong loài người, bị bệnh hoạn nhiều.

(1): Tàm – Hiri & Quý – Ottapa (sự hổ thẹn và ghê sợ tội lỗi).

* Người nam & nữ nào sớm chiều
Tánh không não hại, làm điều thiện nhân
Khiến sinh linh được phần an ổn,
Khi tái sinh lại chốn loài người
Ít bị bệnh hoạn trong đời.

* Có người phụ nữ hay người đàn ông
Hay phật lòng, tâm nhiều phần nộ
Luôn cau có, tỏ lộ hận sân,
Bất bình, nóng giận rần rần
Chống đối, bất mãn nếu không vừa lòng.
Do nhân ấy nên trong hiện kiếp
Mang lấy nghiệp xấu xí thân hình.

* Còn trái lại, những hữu tình
Dù nam hay nữ, bình sinh hiền lành
Không bất bình, hận sân, phần nộ
Không tỏ lộ bất mãn, chống kình
Sau khi thân hoại, tái sinh
Thân hình đoan chính, đẹp xinh nhu hiền.

* Nay thanh niên ! Có người nam & nữ
Luôn có sự tật đố, ghét ganh
Ôm ấp tâm địa chẳng lành
Thấy người khác được lợi danh, tôn sùng,
Được kính cung, cúng dường, tôn trọng
Sanh kình chống, tật đố, ghét ganh.
Do nghiệp như vậy đạt thành
Tái sinh, quả ác sẵn dành cho y
Chẳng có chút quyền uy, thế lực
Con đường ấy quả thực chẳng lành.

* Còn người nam & nữ thiện hành
Tánh không tật đố, ghét ganh những người
Được quyền lợi, nhiều người vị nể,

Được tôn trọng, kính lễ cúng dàng
Không sinh tật đổ trái ngang,
Khi tái sinh lại con đàng nhân gian,
Có quyền thế vẻ vang, danh lợi,
Con đường ấy đưa tới như vậy.
* Này thanh niên ! Còn ở đây
Có người nam & nữ không hay cúng dường,
Không bố thí các phương Phạm-Chí
Hay Sa-môn – cúng thí như là :
Y phục, vật thực, hương, hoa,
Phần sấp, ngọa cụ cùng là nhà, xe,
Cùng đèn đuốc – thuộc về cần thiết.
Do tham tiếc, bòn xén mọi đàng,
Nếu được sinh lại nhân gian
Làm người nghèo túng, thường mang nợ nần.
* Còn thiện nhân dù nam hay nữ
Thường có sự bố thí, cúng dường
Sa-môn, Bàn-môn các phương
Về tứ sự các vị đương rất cần,
Khi đến phần mạng chung thân hoại
Được sinh lại Thiện thú, Thiên cung
Nếu sinh cõi người, ung dung
Có nhiều tài sản, đồ dùng có dư.
* Này thanh niên ! Còn như nam & nữ
Luôn có sự ngạo nghễ, kiêu căng
Không hề đánh lễ Hiền nhân
Bạc đáng đánh lễ. Tự thân mọi thời
Không đứng dậy trước người xứng đáng,
Không mời ngồi người đáng mời ngồi,
Không nhường chỗ cho những người
Đáng nhường chỗ. Không trọng người đáng tôn

Không kính người đáng tôn, xứng đáng
Không cúng dường người đáng cúng dường.
Khi thân hoại, đi theo đường
Địa ngục, ngạ quỷ hoặc đường súc sinh.
Nếu tái sinh cõi người, thua thiệt
Vào gia đình hạ liệt, tối mê.
* Còn người nam & nữ mọi bề
Tánh không ngạo nghễ, không hề mạn kiêu
Hành các điều thiện lành, trái ngược
Các ác hành vừa được kể trên.
Sau khi thân hoại, sinh lên
Thiện thú, Thiên giới làm Thiên chúng lành,
Nếu tái sinh cõi người, hoan hỷ
Vào gia đình cao quý, giàu sang.
* Này thanh niên ! Còn nói sang
Có người nam & nữ trên đàng đến nơi
Sa-môn ở, hay nơi Phạm-chí
Không hề hỏi các vị những câu
Về thiện & bất thiện thế nào ?
Phạm tội & không phạm làm sao hiểu rành ?
Thế nào cần thực hành những pháp ?
Sao là pháp không cần thực hành ?
Tôi đã làm gì chẳng lành
Để phải bất hạnh, sẵn dành khổ đau ?
Hay tôi phải làm sao để đạt
Nhiều lợi ích, an lạc lâu dài ?
Do kiêu mạn ngu muội này
Mạng chung, đọa lạc nơi loài súc sinh,
Hoặc địa ngục kải kinh, đọa xứ.
Còn giả sử sinh cõi người, bèn
Làm người trí tuệ yếu hèn,

Quả báo là thế, trắng đen tỏ liền.

* Này thanh niên ! Người nam hay nữ
Đến trú xứ Phạm-chí, Sa-môn

Chân thành thưa hỏi cho thông
Những điều đã được nêu trong vừa rồi.

Do nghiệp ấy, đến thời thân hoại
Được sinh lại Thiện thú, cõi Trời.

Nếu tái sinh vào cõi người
Trí tuệ sung mãn, thanh thời lâu dài.

* Thanh niên này ! Con đường đưa đến
Đoản thọ khiến đoản thọ đáng thương,

Con đường đưa đến thọ trường
Đẫn đến trường thọ. Con đường đưa qua

Nhiều bệnh hoạn, dẫn qua nhiều bệnh,
Đường đưa đến ít bệnh dẫn ngay

Đến ít bệnh hoạn như vậy.

Đường đưa đến xấu sắc này dẫn qua

Sự xấu xa. Còn đường đưa đến
Sự đẹp đẽ, dẫn đến đẹp, duyên.

Con đường đưa đến thế quyền

Dẫn đến lớn & nhỏ thế quyền tùy theo.

Đường đưa đến giàu nghèo tài sản

Dẫn đến có tài sản nhỏ, to,

Đưa đến hạ liệt co ro

Hay được cao quý đều do đường này.

Đến trí tuệ sâu dày & yếu kém

Do con đường đưa đến thế nào

Dẫn đến trí tuệ thấp & cao.

Thanh niên ! Tóm lại trước sau vẫn là

Hữu tình là chủ nhân của nghiệp

Là thừa tự của nghiệp mọi phần,

Nghiệp là thai tạng, thân bằng,
Nghiệp là điểm tựa, nghiệp phân chia liền.
Loài hữu tình chia riêng phân biệt
Là có liệt, có ưu, khác xa ”.

Nghe vậy, thanh niên Su-Pha
Tức Tô-Đây-Dá-Pút-Tà nói ra :

– “ Bạch đức Gô-Ta-Ma Tôn Giả !
Thật cao cả, vi diệu, minh quang !

Lời Ngài cao quý vô vàn,
Như người dựng đứng vật đang ngã nằm
Chỉ hướng kẻ sai lầm lạc lối,
Đem đèn sáng vào tối như bưng
Để ai có mắt mở bừng

Có thể thấy được sáng trưng sắc màu.

Cũng như thế, nhiệm màu Chánh Pháp

Được Tôn Giả giải đáp, giảng ra

Con xin quy ngưỡng thiết tha,

Quy y Đức Gô-Ta-Ma từ hòa

Quy y Pháp & Tăng Già đức cả

Nối tiếp nhau hoằng hóa Pháp môn

Xin Tôn Giả nhận cho con

Được làm đệ tử, vun tròn thiện căn

Nguyện bản thân trọn đời ngưỡng phục

Kê từ nay đến lúc mạng chung,

Nương tựa Thế Tôn Đại Hùng

Nương tựa Pháp Bảo, nương cùng Săng-Ga ” -/-

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

(Chấm dứt Kinh số 135 :

*Tiểu Kinh NGHIỆP PHÂN BIỆT –
CÙLAKAMMAVIBHANGA Sutta)*

